

اقتصاد دهم انسانی

فصل سوم

اقتصاد، رشد و پیشرفت

درس نهم ← ❖ تورم و کاهش قدرت خرید

تورم و کاهش قدرت خرید

موقعیت صفحه ۹۲

❖ خارج شدن فعالان میدان تولید از گردونه رقابت به دلیل

از دست دادن سود ، نداشتن توان ماندن در بازار رقابت

❖ فشار تحریم های بانکی

❖ مواجه شدن دولت با کسری بودجه یعنی هزینه ها بیشتر

از درآمد ← افزایش مالیات

❖ وابستگی ساختار پولی کشور به دلار ← افزایش

فشار اقتصادی ← کاهش ارزش ریال نسبت به دلار

تورم و کاهش قدرت خرید

موقعیت صفحه ۹۲

تورم و گرانی

قدرت خرید

TASHIM NEWS

موقعیت صفحه ۹۲

تحریم + تورم

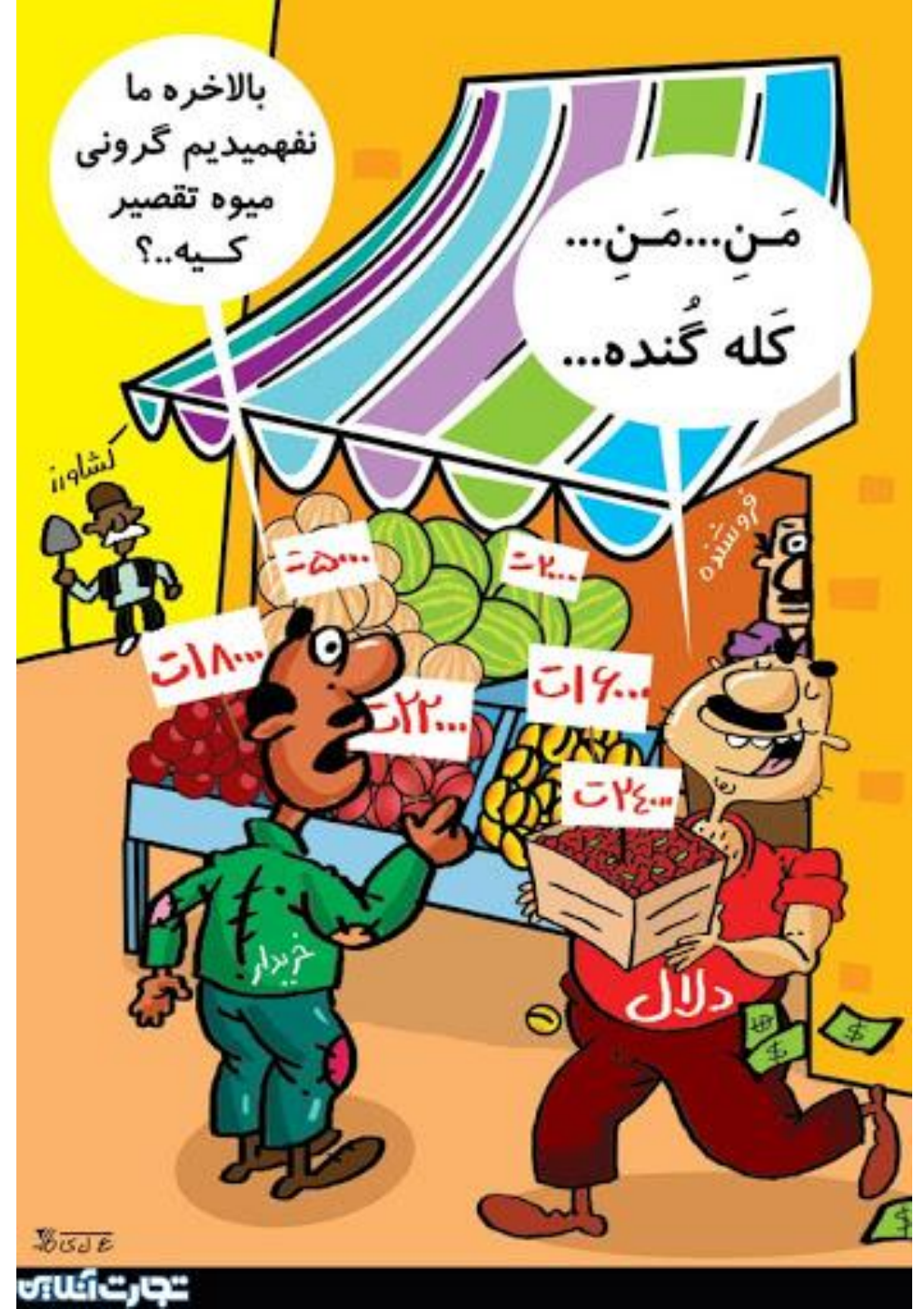
افزایش فشار به مصرف کننده و تولید کننده

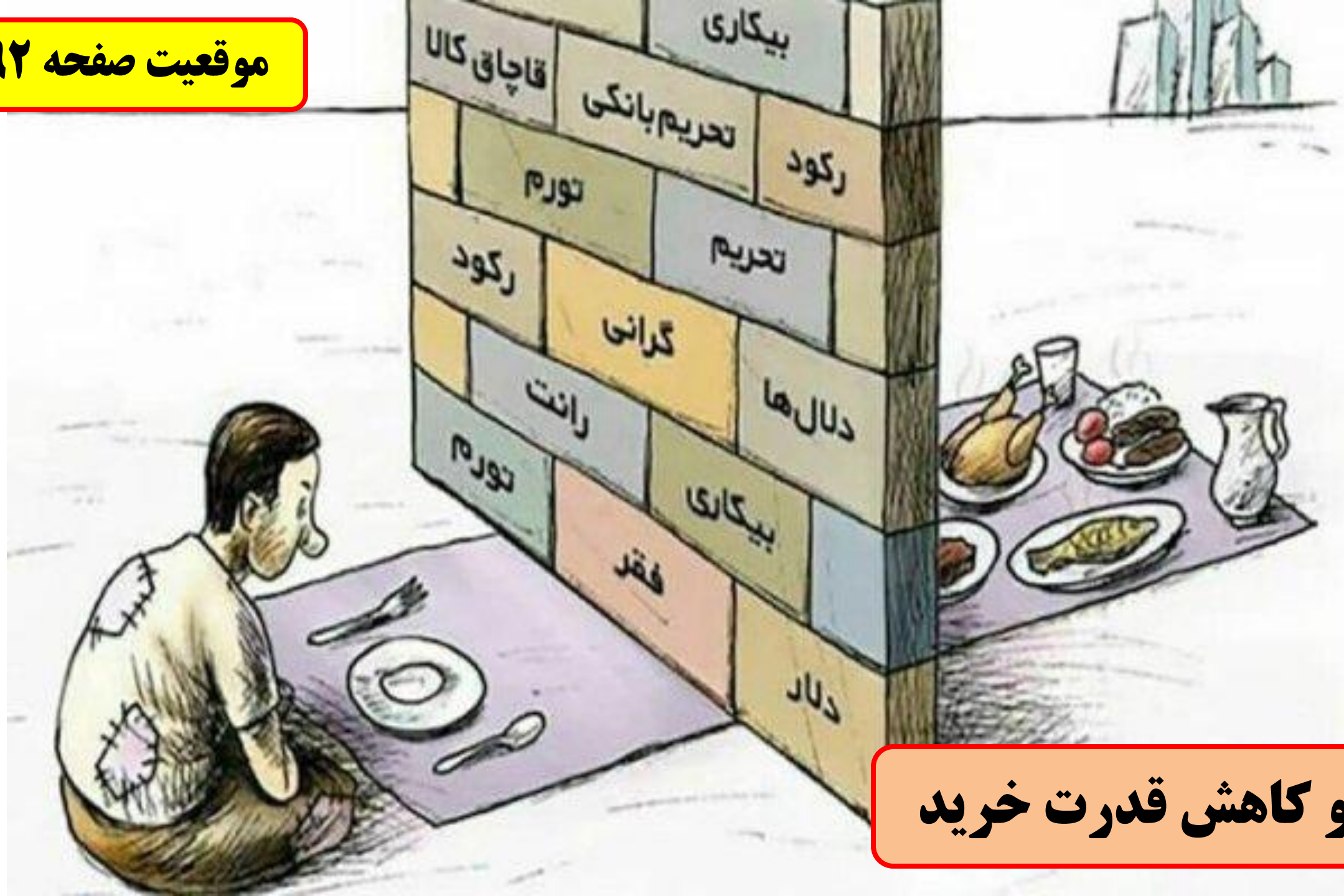
افزایش قیمت ← ضرر برای تولید کننده

سوء استفاده دلال ها

تأثیر تورم ، مثل یخ فروشی که توی گرمای تابستون زیر نور آفتاب داره سرمایه اش آب می شه، پول توی حساب بانکی تو هم بی ارزش می شه.

تورم و کاهش قدرت خرید

تورم و کاهش قدرت خرید

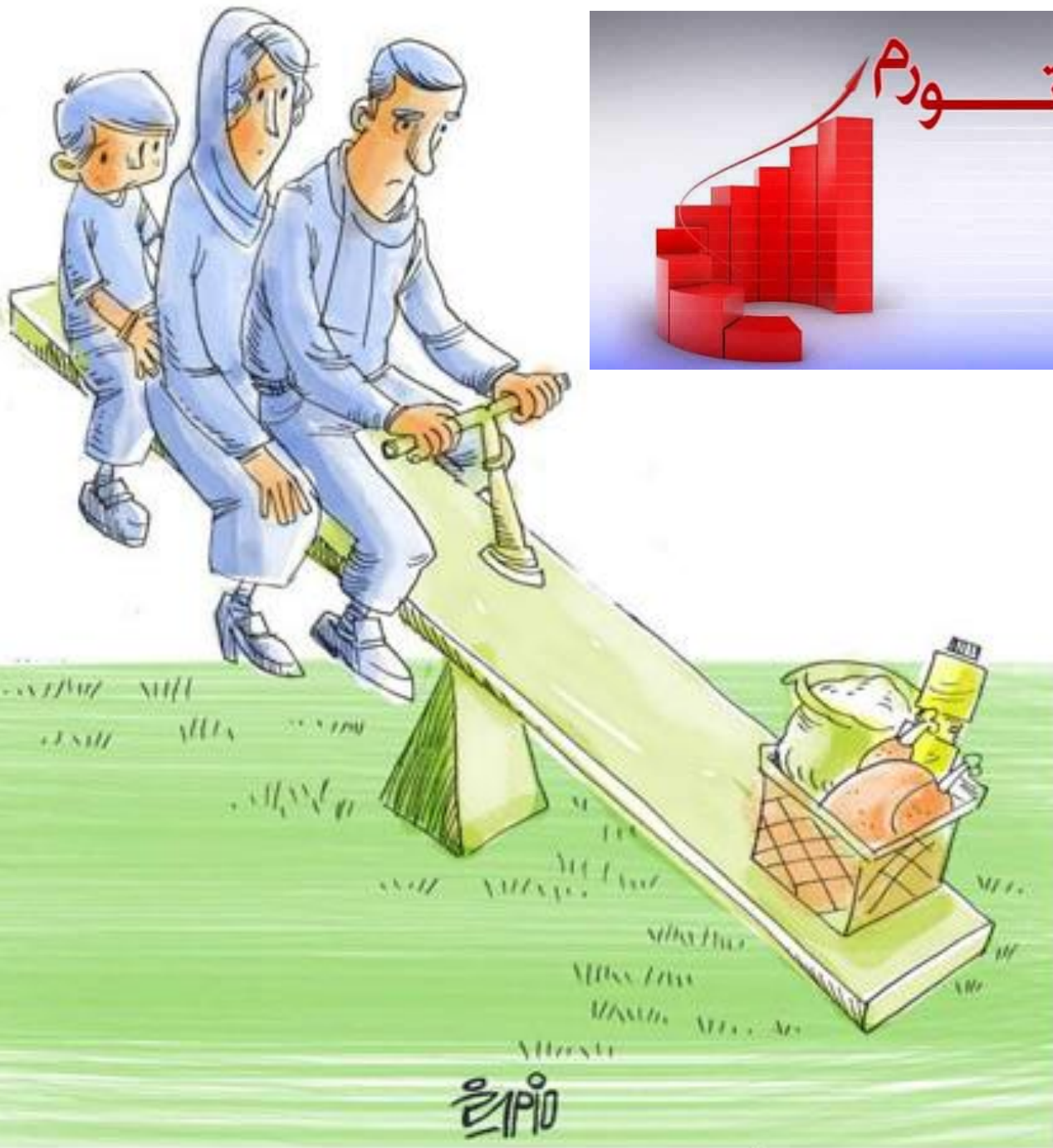
تورم و کاهش قدرت خرید

گفت و گو در کلاس صفحه ۹۳

۱- به نظر شما افزایش قیمت ها چه تاثیری در کسب و کارها خواهد گذاشت؟

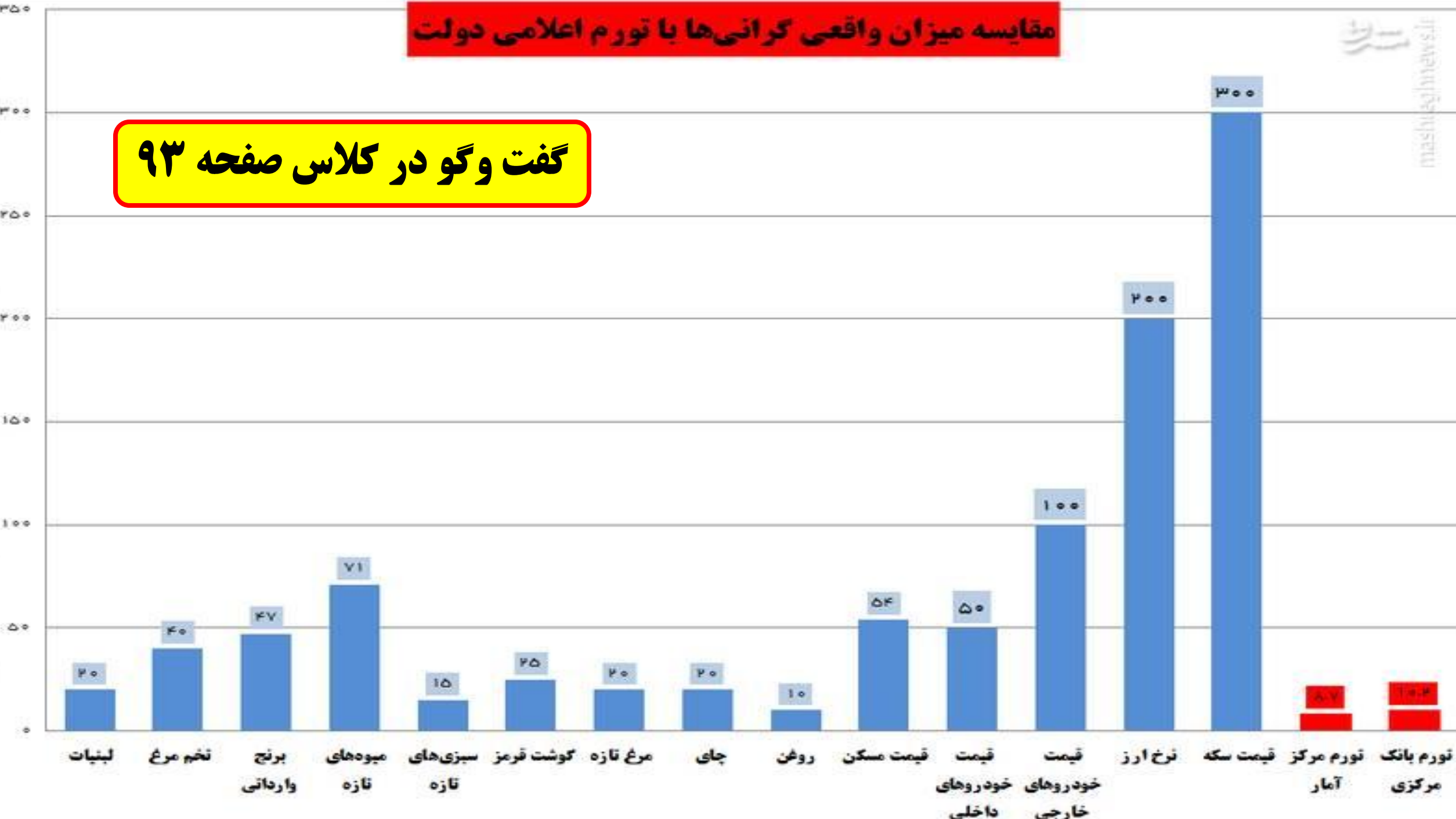
۲- به نظر شما آیا میان تورم ، پول و خرید کالاها رابطه ای وجود دارد؟

۳- چرا معمولاً گمان می کنیم تورمی که واقعا وجود دارد ، بیشتر از آن چیزی است که مسئولان اقتصادی می گویند؟

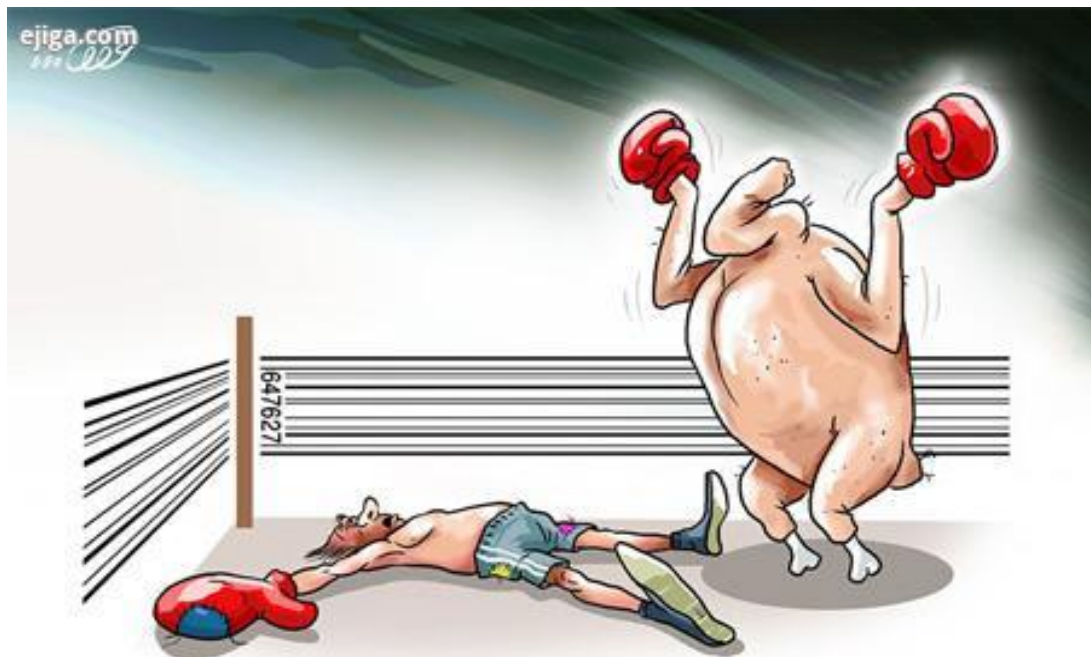
مقایسه میزان واقعی گرانی‌ها با تورم اعلامی دولت

گفت و گو در کلاس صفحه ۹۳

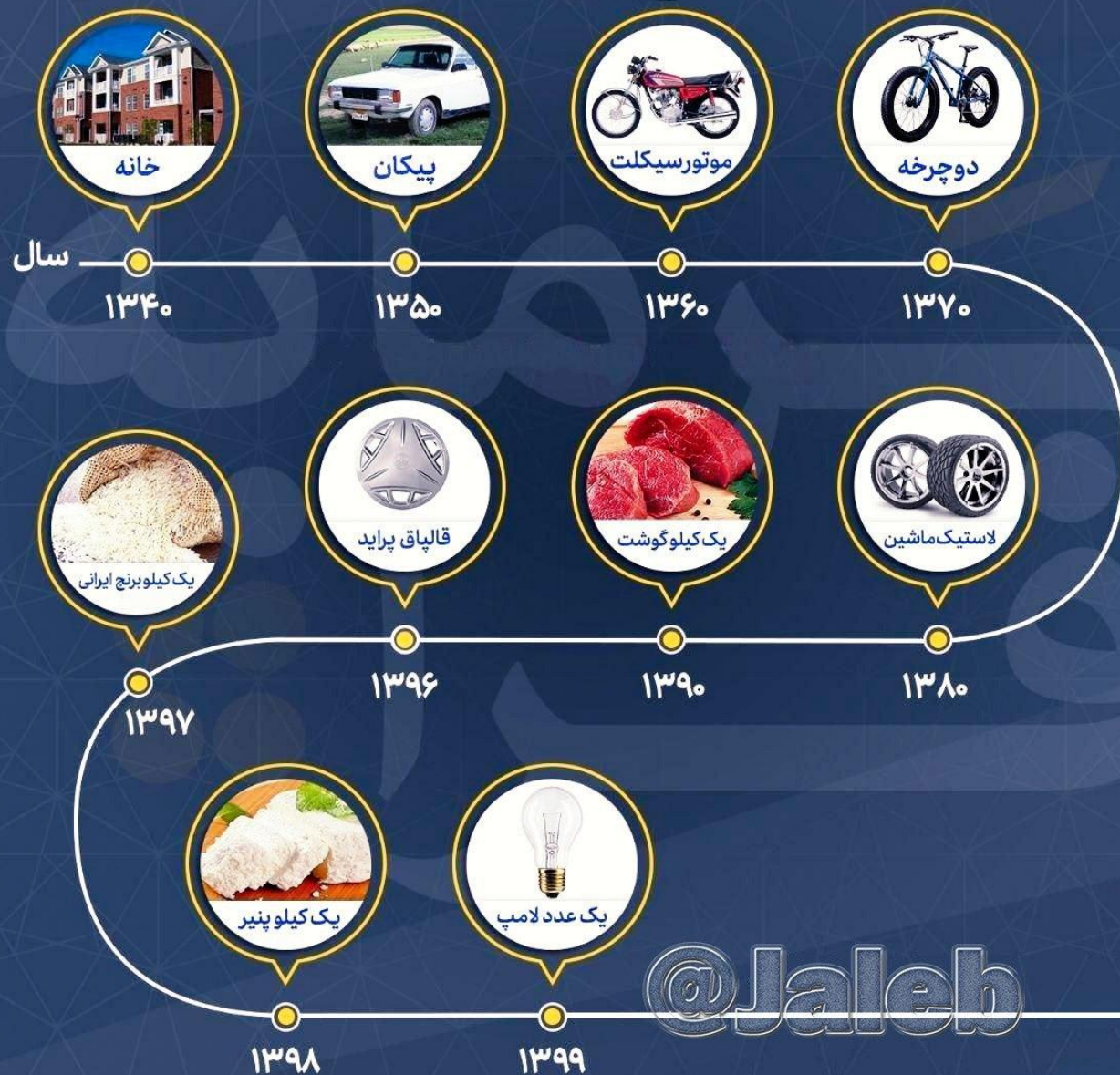
نقشه راه

در این درس می خواهیم درباره **رابطه تورم با پول** گفت و گو کنیم و بدانیم چرا تورم یک **آسیب و تهدید اقتصادی** است. همچنین می خواهیم درباره **محاسبه نرخ تورم** مطالبی فراگیریم. این محاسبه درک بهتری از **نوسان قیمت ها** به ما خواهد داد. محاسبه تورم، همچنین باعث می شود تا بدانیم چرا میان آنچه از تورم احساس می کنیم و آنچه واقعا در اقتصاد روی داده است، تفاوت هایی وجود دارد. در پایان این درس خواهیم توانست:

- ❖ **چستی پول و رابطه آن با تورم** را توضیح دهیم.
- ❖ مفهوم تورم را شناسایی و **نرخ آن** را محاسبه کنیم.
- ❖ **تأثیر تورم بر کسب و کارهای اقتصادی** را توضیح دهیم.

قدرت خرید ۱۷ هزار تومان در ۵۰ سال اخیر

آیا پول همان ثروت است

طرح مسئله

هر ساله میزان پولی که دست مردم است افزایش می یابد. مثلاً حقوق کارمندان یا درآمد مشاغل افزایش می یابد، اما آیا این به معنای ثروتمندتر شدن مردم هم است؟ پاسخ به این سؤال به این بستگی دارد که قدرت خرید پول چه تغییری کرده است.

برای اینکه بدانیم آیا قدرت خرید پول افزایش یافته است یا کاهش، باید با مفهوم تورم و پیش از آن با مفهوم پول، آشنا شویم.

@Jaleb

چرا پول اختراع شد؟

ArzDigital

شرمنده، چیز کوچک
تری نداشتم که بیارم!

پول چیست؟

مبادله تهاتری یا پایاپای

چگونه؟

چه تعداد از هر کدام؟

آیا محصولات فاسد نمی شوند؟

حمل و نقل آنها چگونه؟

و مشکلات دیگر؟

پول چیست؟

مبادله با کالای واسطه

به دلیل همین مشکلات، بشر برای مبادلات خود، از کالایی **بادوام** و **فاسدنشده** و قابل تقسیم به تکه های کوچک و پرطرف دار استفاده کرد. در هر منطقه، کالایی خاص پرطرف دار بود. **مثلاً**

در روسیه ، پوست سمور

در هندوستان ، صدف

در تبت ، چای

در ایران ، غلات

- ❖ کالاها در صورتی که مدت زیادی بدون مصرف می ماندند، فاسد و غیر قابل استفاده می شدند.
- ❖ به دلیل حجم زیاد، فضای زیادی را اشغال می کردند.
- ❖ تأمین جا برای محافظت از این کالاها
- ❖ هزینه نگهداری بالا

هرچند مبادله به وسیله کالاهای یاد شده، با **سرعت** و **راحت تر** از مبادلات پایاپای انجام می گرفت، افزایش تولید و زیاد شدن حجم و تعداد مبادلات، **مشکلات جدیدی** را با خود به همراه آورد

به جای آن از برخی فلزات ، مثل **طلا** و **نقره** استفاده کردند

پول چیست؟

مبادله با طلا و نقره

مشکلات استفاده از پول های فلزی

❖ محدود بودن میزان طلا و نقره

❖ نیاز به پول بیشتر برای مبادله

❖ در امان ماندن از خطرهای احتمالی

❖ سختی حمل و نقل مسکوکات

❖ عده ای از بازرگانان در معاملات به جای پرداخت سکه های فلزی، **رسید** صادر می کردند

❖ مردم پول های خود را به **تجار** یا **صرافان** معتبر می سپردند و در مقابل، **رسید معتبر** از آنان دریافت می کردند و در معاملات خود این رسیده ها را به کار می گرفتند

❖ این رسیده ها در واقع نخستین **اسکناس ها** بود که پشتوانه آنها **طلا** و **نقره ای** بود که نزد صرافان و بازرگانان نگهداری می شد.

رونق روز افزون کار صرافی ها، آنها را به نهادی مهم در اقتصاد تبدیل کرد که نام آن، **بانک** شد.

پول چیست؟

اسکناس ، چک و تجارت دیجیتال

ارائه خدمات چک
به دلیل دشواری
نقل و انتقال اسکناس

چاپ و انتشار
اسکناس
توسط دولت ها

بی مبالاتی یا سوء استفاده برخی صرافان

تعداد زیاد انواع رسیده ها و صرافی ها

سختی آشنایی و اعتبارسنجی رسیده ها

در معاملاتی که با چک انجام می شود، پول نقد بین افراد رد و بدل نمی شود، بلکه بانک موجودی حسابی را کاهش و موجودی حساب دیگری را افزایش می دهد.

چک یا پول تحریری
یا پول ثبتی

افزایش حجم و سرعت مبادلات و همراه شدن آن با انقلاب دیجیتال و الکترونیک، موجب شد تا بشر به دنبال روش های سریع تر و راحت تری باشد. در نتیجه امروز شاهدیم که پول الکترونیکی قابل ثبت در کارت های بانکی و قابل انتقال در شبکه های ارتباطی، خرید و فروش و انتقال دارایی را بسیار آسان کرده است.

پول چیست؟

مبادله کالا به کالا

طلا

سکه فلزی

پول کاغذی

کارت های پلاستیکی

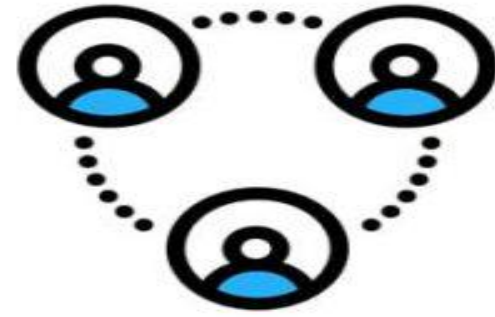

پول دیجیتالی

کریپتو کارنسی

ارز دیجیتال چیست؟

ارز دیجیتال همان پول دیجیتالی است که توسط کدهای برنامه‌نویسی خلق شده است

شبهه ارزهای دیجیتال توسط مشارکت‌کنندگان آن که «نود» نامیده می‌شوند، نظارت می‌شود

ارزهای دیجیتال رشته رمزگذاری شده‌ای از داده‌ها یا هش‌ها هستند که موجودیت یک واحد ارزی را مشخص می‌کنند

نمونه‌هایی از ارزهای دیجیتال

بیت کوین
(BTC)

اتریوم
(ETH)

ریپل
(XRP)

پول چیست؟

پول های کاغذی، تحریری یا الکترونیکی، خصوصیتی **اعتباری** دارند. پولی که شما در دست دارید و روی آن نوشته شده است ۱۰ هزار تومان، به این معنی نیست که این ورقه کاغذ به خودی خود، ۱۰ هزار تومان می ارزد؛ بلکه به معنی **سند** یا **رسیدی** است که به شما امکان می دهد، با آن معادل ۱۰ هزار تومان کالا یا خدمات دریافت کنید. اطمینانی که مردم به ارزش پول در مبادلات دارند، **پشتوانه پول** به شمار می رود. زمانی که پول طلا و نقره رایج بود، پشتوانه پول همان طلا و نقره موجود در خود پول بود. پشتوانه پول کاغذی هم پول های فلزی و **شمش های طلا** و **جواهراتی** بود که نزد صراف یا بانک بود؛ اما امروزه پول های فلزی و کاغذی و تحریری و الکترونیکی که در دست افراد یا در حساب آنهاست، پشتوانه ای جز **قدرت اقتصادی** کشور ندارد.

تاریخچه

پول

در ایران

aparatus.com/sarafiarkan

درس زندگی

نهاد بین المللی ما

ما یک مؤسسه سرمایه گذاری مطمئن هستیم. می توانید در مؤسسه ما سرمایه گذاری کنید و مطمئن باشید که هر سال ۳۰ درصد از سرمایه‌ای که گذاشته‌اید به شما سود می‌دهیم. نگران ما نباشید؛ ما با هر سختی و فداکاری و ایثاری که هست، سعی می‌کنیم این میزان سود را به شما تحویل بدهیم. اصلاً نگران منشأ درآمد ما نباشید. کسانی هم هستند که ما سرمایه‌ای در اختیارشان قرار می‌دهیم و آنها به ما سود می‌دهند. اساساً اقتصاد یعنی بده - بستان. این را شما که اقتصاد خوانده‌اید بهتر می‌دانید. اقتصاد، حساب و کتاب دارد. پول هم مثل سایر کالاها خرید و فروش می‌شود و سودی به آن تعلق می‌گیرد، والا چرا من و شما باید از حق استفاده از پول خودمان بگذریم و آن را به دیگری قرض بدهیم؟! نه، اصلاً توجیه اقتصادی ندارد. ما پول شما را می‌گیریم و در عوض سود پولتان را می‌دهیم. ما راضی، شما هم راضی و مدیر عامل ما هم راضی. چی؟ مدیر عامل ما اسمش چیست؟ چه اهمیتی دارد! همین قدر بدانید که او از فرشتگان مقرب درگاه الهی بود که کمی، البته فقط کمی، در مسئله آفرینش انسان و سجده بر او، با خداوند اختلاف نظر داشت!

اگر از رباخواری دست بر نمی‌دارید، با خدا و پیامبرش، اعلام جنگ کنید.

۱- وسیله پرداخت در مبادلات

وظایف پول

شما در مبادلات خود، پول را می پذیرید؛ زیرا می دانید که دیگران نیز هنگام فروش کالاها یا خدمات خود، آن را خواهند پذیرفت.
نقش اصلی پول در مبادلات، آسان سازی مبادله است.

۲- وسیله سنجش ارزش

وظایف پول

با پول می توان ارزش کالاها را مشخص کرد و سپس ارزش نسبی آنها را باهم سنجید. عملاً پول، کار خرید و فروش کالاهای مختلف و تبدیل قیمت ها را به یکدیگر آسان می کند. هر یک از کشورها دارای واحد ارزش خاص خود هستند؛ مثلاً واحد ارزش در اتحادیه اروپا **یورو**، در آمریکا **دلار** و در ایران **ریال (تومان)** است.

↑
ریال

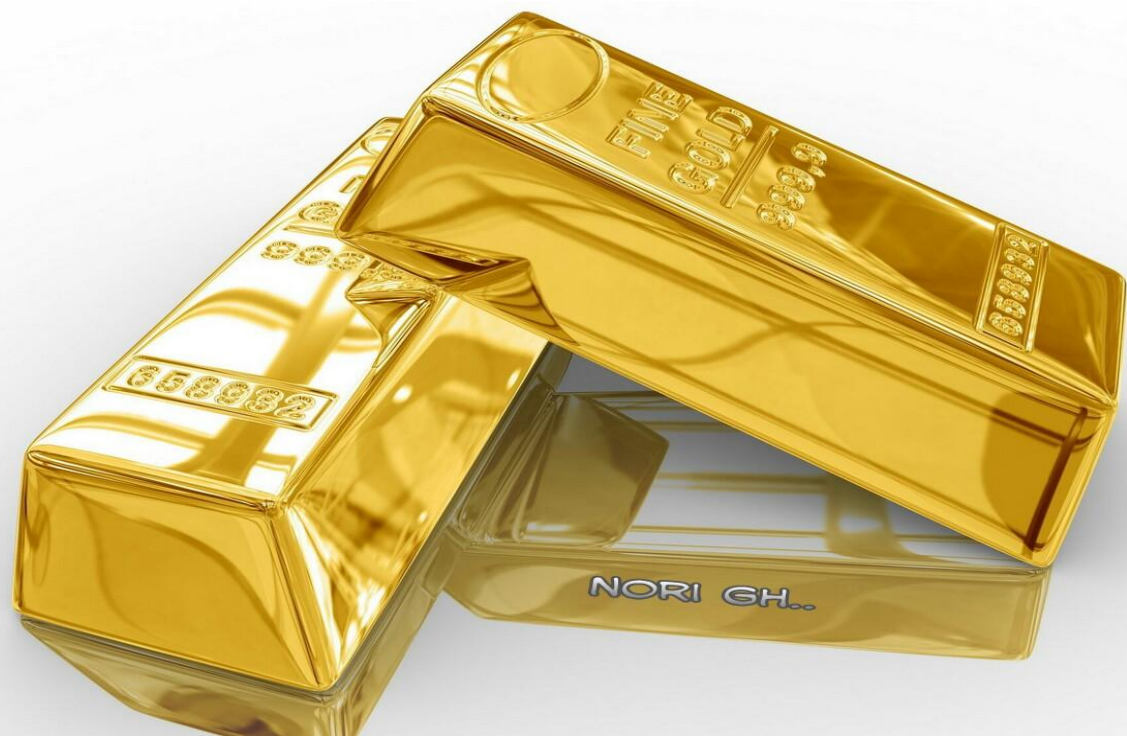
↑
دلار

←
یورو

وظایف پول

۳- وسیله پس انداز و حفظ ارزش

شما نیازهای گوناگونی دارید که با پرداخت پول، آنها را برطرف می کنید. بعضی نیازها **هر روزه** و بعضی در **طول زمان** پیش می آید و فرد همواره باید مقداری پول را برای **رفع نیازهای آینده** خود نگهداری کند. علاوه بر هزینه های روزمره، برخی هزینه های **غیر قابل پیش بینی** نیز هست که در موقعیت های خاص پیش می آید.

وظایف پول

۴- وسیله پرداخت های آینده

در صورتی که پول بتواند حفظ ارزش کند، می تواند وسیله مناسبی برای **پرداخت آینده** نیز باشد. این وظیفه پول در روزگار ما کاملاً محسوس است؛ زیرا بیشتر معاملات تجاری در مقابل پرداخت های آینده صورت می گیرد. **خرید اقساطی** و رد و بدل کردن **حواله های بانکی** نیز از همین نوع است.

فروش اقساطی کالا در ریحانه استور

از طریق بای چک

پیش پرداخت
بین ۲۵ تا ۵۰
درصد تسهیلات

اقساط
۲۴ ماهه

به صورت
چکی

نقدینگی

کل حجم پول موجود در کشور

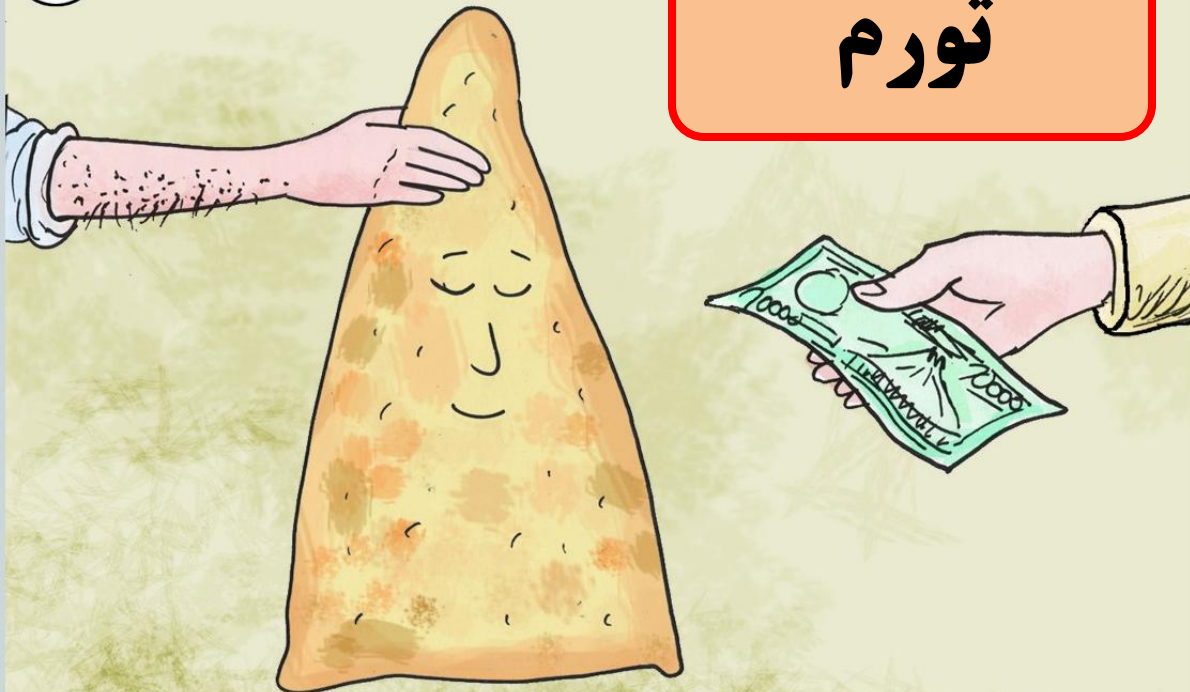
❖ می توانیم کل پولی را که به شکل **اسکناس** در دست مردم و یا به شکل **سپرده** در **حساب های بانکی** نگهداری می شود، به **حجم آب یک استخر** تشبیه کنیم.

❖ همان طور که آب استخر قابل زیاد یا کم شدن است، **حجم نقدینگی نیز کم یا زیاد** می شود.

❖ البته در بیشتر موارد **حجم نقدینگی** در کشورها با **افزایش روبه روست**.

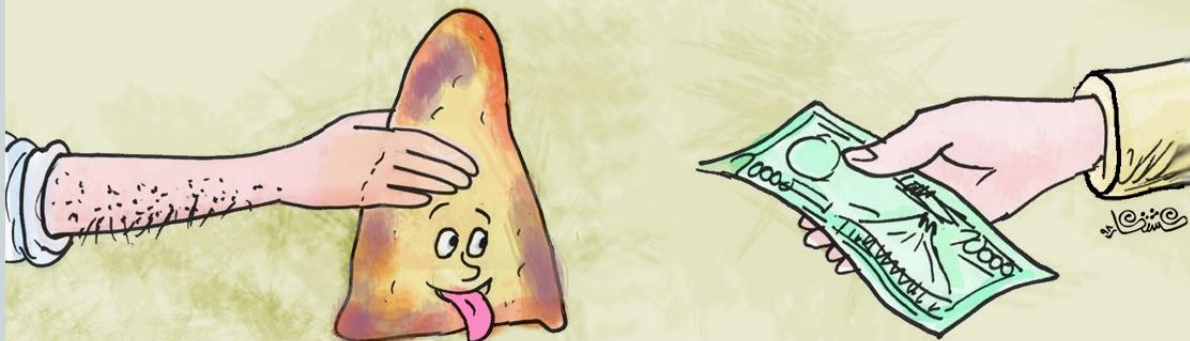
قبلا

تورم

وزارت صمت: قیمت نان افزایش نیافته

حالا

معمولاً هنگامی با تورم روبه رو می شویم و آن را احساس می کنیم که بخواهیم کالایی را **خریداری** کنیم. در چنین حالتی اگر بینیم برای کالای مورد نظر باید **پول بیشتری** پرداخت کنیم، متوجه حضور **تورم در اقتصاد** می شویم. البته به این نکته توجه کنید که هر گونه افزایشی در قیمت را نمی توان تورم دانست؛ مثلاً ممکن است فروشنده ای بی انصاف کالای مورد نظر شما را گران تر از آنچه هست، به شما بفروشد. آیا در این صورت می توانیم بگوییم این افزایش قیمت، تورمی است؟

تورم

فقط می تونی به
من نگاه کنی!

الان با این پول
چه قدر میشه مرغ
خرید!؟

اقتصاددانان افزایش در سطح عمومی قیمت ها را تورم می گویند. نرخ تورم، درصد افزایش سالانه سطح عمومی قیمت هاست. اگر قیمت کالاها در امسال نسبت به سال قبل ۲۰ درصد افزایش یافته باشد؛ یعنی ما نسبت به سال قبل تورم ۲۰ درصدی داریم و این به معنای آن است که **قدرت خرید پول ما ۲۰ درصد کاهش یافته**؛ یعنی با یک مقدار مشخص پول (مثلاً ۵ هزار تومان) امسال ۲۰ درصد کمتر از سال قبل می توان کالا خریداری کرد

پس تورم نشان می دهد که

قدرت خرید پول چقدر کاهش یافته است.

چگونگی محاسبه نرخ تورم

معمولاً برای اندازه گیری تورم از شاخص قیمت مصرف کننده (cpi) بهره می برند. برای تشکیل شاخص قیمت مصرف کننده، دولت ها معمولاً یک سبد بازار یعنی بسته ای از کالاهای گوناگون را که عموم مصرف کنندگان احتمالاً خریداری می کنند در نظر می گیرند، سپس دولت هزینه این سبد بازار را در طول زمان رصد می کند. اگر قیمت این سبد در طی یک دوره مشخص، ۱۰ درصد افزایش داشت ، cpi نیز ۱۰ درصد افزایش دارد. سبد بازار طیف وسیعی از کالاها را شامل انواع مواد غذایی، ماشین، لباس، خدمات تفریحی و... پوشش می دهد.

رابطه محاسبه شاخص قیمت مصرف کننده (cpi)

$$cpi = \frac{\text{هزینه سبد بازار در ماه (سال) قبل} - \text{هزینه سبد بازار در ماه (سال) معین}}{\text{هزینه سبد بازار در ماه (سال) قبل}} \times 100$$

سبد بازار کالاهای مصرف کنندگان (نمونه فرضی برای یک سال)

مسکن

(اجاره، رهن، سوخت، اسباب منزل) ۴۱/۵%

حمل و نقل

(ماشین‌ها، سوخت موتور، حمل و نقل عمومی) ۱۷/۳%

غذا و نوشیدنی

(شیر، غلات، گوشت، قهوه) ۱۴/۸%

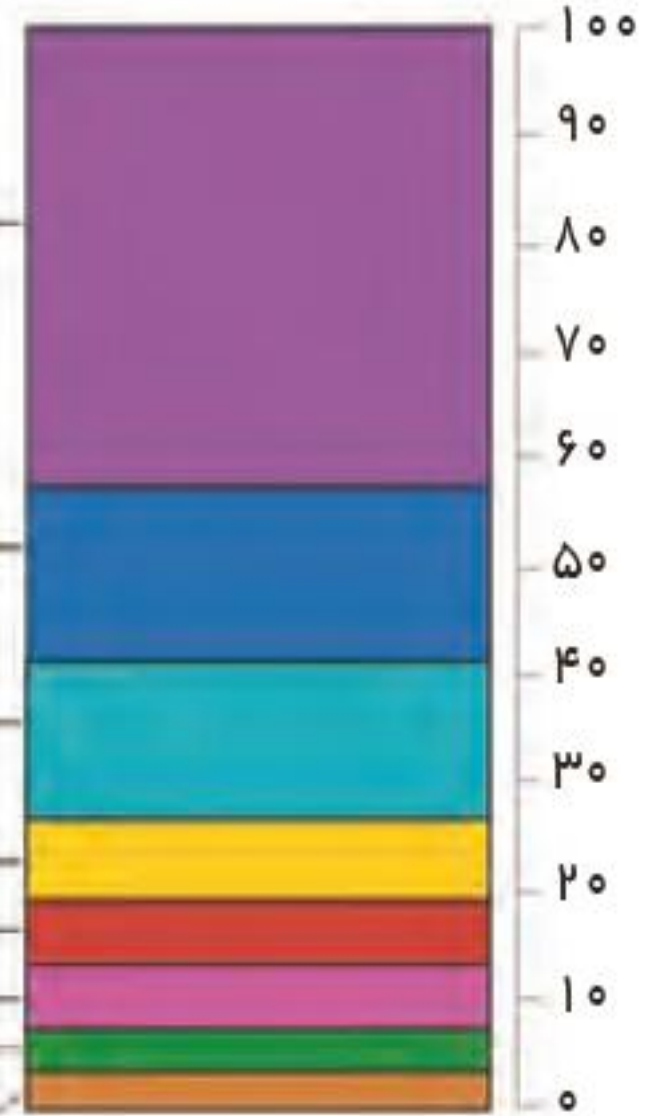
دارو و درمان ۶/۶%

آموزش و ارتباطات ۶/۴%

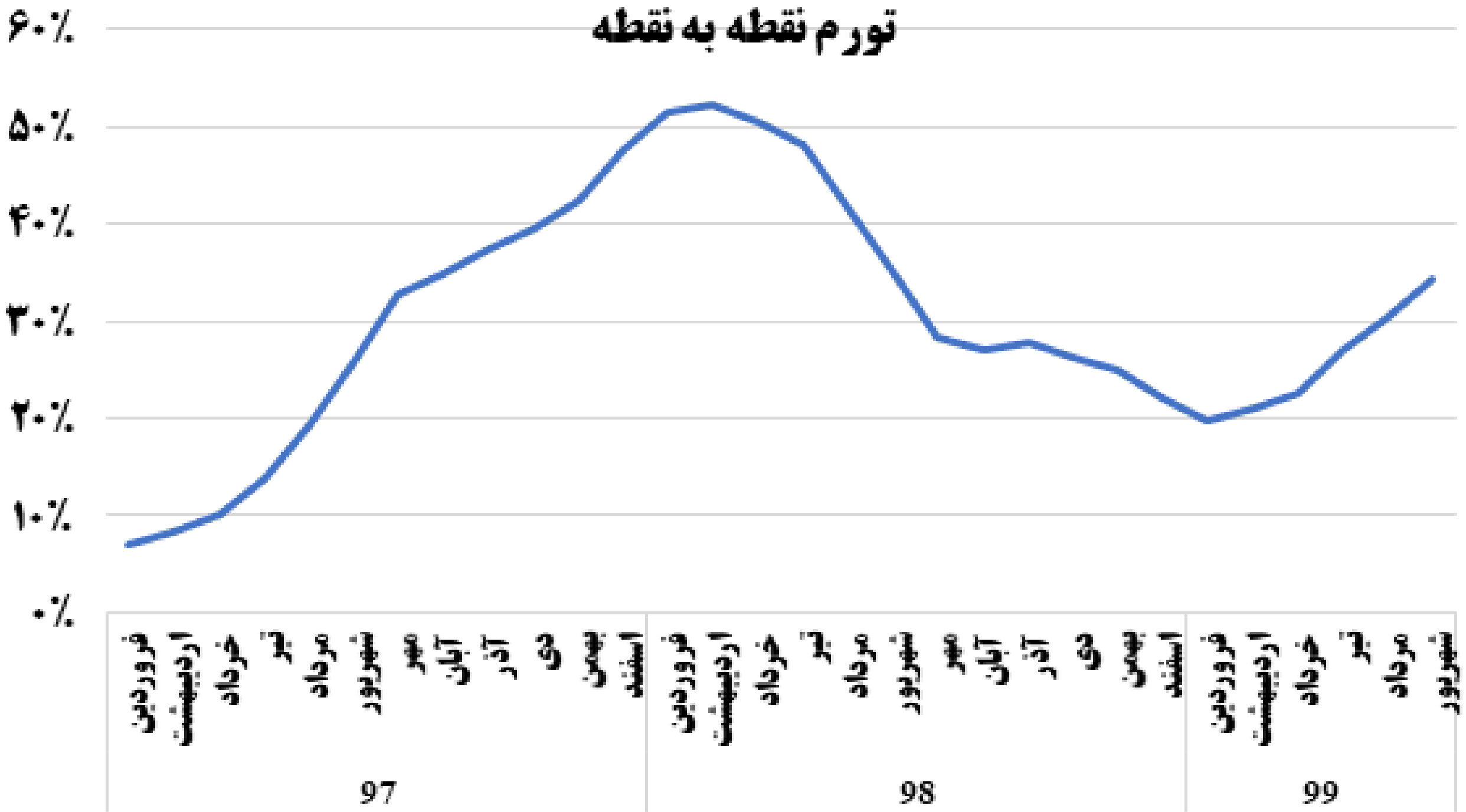
تفریحات ۶/۳%

پوشاک ۳/۶%

سایر ۳/۵%

تورم نقطه به نقطه

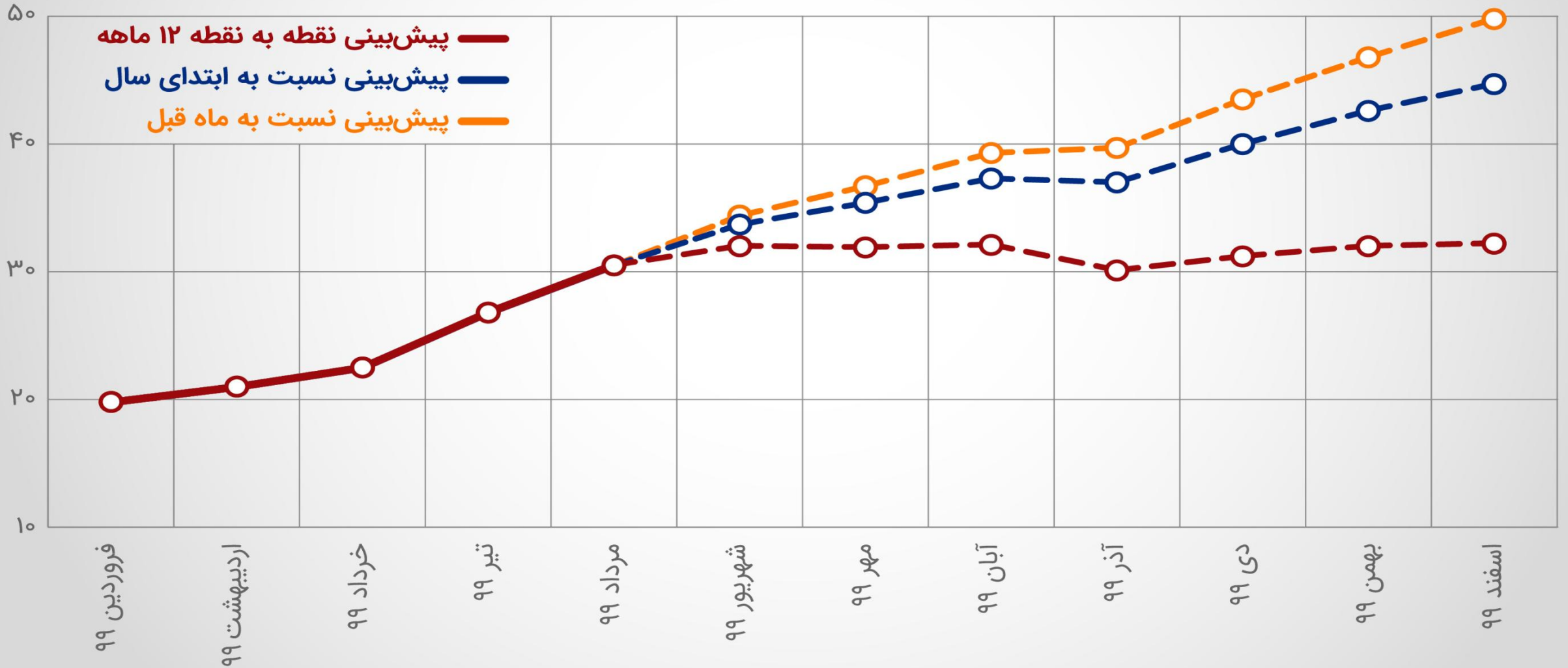

انرخ تورم نقطه به نقطه

(واحد: درصد)

اقتصادنیوز

سایت مرجع اقتصاد ایران

پیامدهای تورم

تورم از نظر علم اقتصاد = افزایش سطح عمومی قیمت ها

وقتی این افزایش در سطح قیمت ها، **بی رویه**، **پرنوسان** و **مداوم** باشد، با **تورم زیان بار** روبه رو هستیم.

❖ تاثیر منفی بر رفاه مردم و امنیت اقتصادی آنها

❖ بی ثبات شدن فضای کسب و کار

❖ تولیدکنندگان و بازرگانان نمی توانند پیش بینی درستی از

آینده قیمت ها در بازار داشته باشند.

❖ مواجه شدن تولید و خرید و فروش کالاها با مشکلات زیاد

❖ کاهش قدرت خرید مصرف کنندگان کالاها و خدمات

متأسفانه اقتصاد کشور ما در سال های متمادی از تورم های **لجام گسیخته** آسیب دیده است

سناریوهای نرخ تورم در پایان سال ۹۹

سناریوها	شاخص کل آخر سال	نرخ تورم نقطه به نقطه	نرخ تورم میانگین
روند ۱۲ ماهه	۲۶۵/۱۳	۳۲/۲ درصد	۲۸/۷ درصد
روند ۵ ماهه	۲۹۰/۲۰۱	۴۴/۷ درصد	۳۳/۰ درصد
روند ماه قبل	۳۰۰/۳۴	۴۹/۸ درصد	۳۴/۷ درصد

علل تورم و نقش دولت

۱- نابرابری عرضه و تقاضای کل در اقتصاد

فزونی تقاضا بر عرضه ، به صورت افزایش قیمت بروز می کند

تصور کنید که برای خرید خودرو وارد بازار شده اید، اما خودرو به اندازه تقاضاکنندگان وجود ندارد و بازار با مازاد تقاضا مواجه است. در این صورت تنها عده محدودی از تقاضاکنندگان می توانند صاحب خودرو شوند. به نظر شما چه کسانی خودرو را تصاحب می کنند؟ درست است؛ آنهایی که قیمت بالاتری برای خودرو حاضرند بپردازند. به این ترتیب قیمت خودرو به سمت بالا می رود. اگر سایر کالاها نیز به نحو مشابهی افزایش قیمت داشته باشد، کم کم بر روی سطح عمومی قیمت ها اثر می گذارد و نرخ تورم کل کشور را افزایش می دهد.

۱- نابرابری عرضه و تقاضای کل در اقتصاد

علل تورم و نقش دولت

دولت برای مقابله و کنترل تورم باید میزان عرضه کالاها را افزایش دهد. دولت به دو روش می تواند عرضه را افزایش داده و بازار را تنظیم کند ((۱- افزایش ظرفیت های تولیدی ۲- افزایش واردات))

دولت ها معمولاً روش دوم را انجام می دهند ، چون روش اول زمان بر است

علل تورم و نقش دولت

۲- هماهنگ نبودن افزایش نقدینگی با افزایش تولید

دولت موظف است تا با **کنترل میزان نقدینگی** در کشور تورم را کنترل کند. در کشور ما، افزایش درآمدهای نفتی هرچندگاهی به افزایش ظرفیت های تولیدی کمک می کند؛ اما باعث **رشد درآمدهای اقتصادی** و **رشد حجم نقدینگی** در کشور می شود که تورم را است. علاوه بر این، **نوسانات نرخ ارز** نیز بر ارزش پول ملی ما اثر منفی می گذارد و منجر به کاهش قدرت خرید پول ملی و در پی آن منجر به تورم می شود.

علل تورم و نقش دولت

سیاست هایی که دولت از طریق بانک مرکزی برای مدیریت حجم نقدینگی و حفظ ارزش پول اعمال می کند، **سیاست های پولی** است. سیاست های پولی معمولاً به دو شکل انجام می شود

۱- کاهش نقدینگی در گردش
(سیاست پولی انقباضی)

زمانی که اقتصاد دچار تورم می شود

۲- افزایش نقدینگی در گردش
(سیاست پولی انبساطی)

در حالت رکود اقتصادی
که تولید کاهش و بیکاری افزایش یافته

علل تورم و نقش دولت

سیاست بازار باز

اطلاعیه

فروش اوراق مشارکت طرح های
شرکت ملی صنایع پتروشیمی :

اوره آمونیاک سوم شیراز ، تفکیک مایعات گازی سوم بندر امام ، بندر پارس و پتروشیمی اروند

یکی از روش هایی که بانک مرکزی کشورها برای کنترل تورم و تنظیم نقدینگی در گردش به کار می گیرد، **سیاست بازار باز (فروش اوراق مشارکت)** است. در این روش بانک مرکزی می تواند با **فروش** اوراق مشارکت به طور مستقیم از مقدار نقدینگی در دست مردم بکاهد یا با **خرید** اوراق مشارکت، نقدینگی بیشتری به جامعه تزریق کند.